

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 14/22
Luksemburg, 25 stycznia 2022 r.

Wyrok w sprawie C-181/20
VYSOČINA WIND

Trybunał stwierdził częściową nieważność dyrektywy 2012/19 w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w zakresie, w jakim dyrektywa ta zobowiązuje producentów paneli fotowoltaicznych do finansowania kosztów gospodarowania odpadami pochodzącymi z tych paneli, w sytuacji gdy zostały one wprowadzone do obrotu przed datą wejścia w życie wspomnianej dyrektywy

Ponadto dyrektywa ta stoi na przeszkodzie przepisom krajowym, które nakładają obowiązek finansowania tych kosztów na użytkowników paneli fotowoltaicznych wprowadzonych do obrotu po dacie jej wejścia w życie

Vysočina Wind jest spółką czeską, która eksploatuje elektrownię słoneczną wyposażoną w panele fotowoltaiczne wprowadzone do obrotu po dniu 13 sierpnia 2005 r.

Zgodnie z obowiązkiem przewidzianym w czeskiej ustawie nr 185/2001 w sprawie odpadów (zwanej dalej „ustawą w sprawie odpadów”)¹, spółka ta uczestniczyła w finansowaniu kosztów gospodarowania odpadami pochodzącymi z paneli fotowoltaicznych i z tego tytułu uiszczała opłaty w latach 2015 i 2016.

Jednakże, wobec uznania, że ten obowiązek wnoszenia opłat jest efektem nieprawidłowej transpozycji dyrektywy 2012/19 w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE)² i że uiszczenie tych opłat stanowi szkodę, Vysočina Wind wystąpiła do sądów czeskich przeciwko Czechom z powództwem o odszkodowanie. W tym kontekście Vysočina Wind podniosła, że przepis ustawy w sprawie odpadów przewidujący obowiązek wnoszenia opłat przez użytkowników paneli fotowoltaicznych jest sprzeczny z art. 13 ust. 1 dyrektywy w sprawie WEEE, który obciąża producentów sprzętu elektrycznego i elektronicznego, a nie jego użytkowników, obowiązkiem finansowania kosztów gospodarowania odpadami pochodzącymi ze sprzętu wprowadzonego do obrotu po dniu 13 sierpnia 2005 r.

Ponieważ powództwo wniesione przez spółkę Vysočina Wind zostało uwzględnione zarówno w pierwszej instancji, jak i w postępowaniu apelacyjnym, Czechy wniosły skargę kasacyjną do Nejvyšší soud (sądu najwyższego, Czechy).

W ramach rozpoznania skierowanego przez ten ostatni sąd wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym Trybunał, orzekający w składzie wielkiej izby, po pierwsze, wypowiedział się w przedmiocie ważności art. 13 ust. 1 dyrektywy w sprawie WEEE, a po drugie, określił przesłanki powstania odpowiedzialności państwa członkowskiego za naruszenie prawa Unii w kontekście transpozycji dyrektywy.

Ocena Trybunału

Dokonując literalnej wykładni dyrektywy w sprawie WEEE, Trybunał potwierdził w pierwszej kolejności, że **panele fotowoltaiczne stanowią sprzęt elektryczny i elektroniczny** w rozumieniu tej dyrektywy, w związku z czym zgodnie z art. 13 ust. 1 tej dyrektywy obowiązek finansowania

¹ Paragraf 37p zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů (ustawy nr 185/2001 w sprawie odpadów i zmiany niektórych innych ustaw).

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE) (Dz.U. 2012, L 197, s. 38), („dyrektywa w sprawie WEEE”).

kosztów gospodarowania odpadami pochodzącymi z tych paneli wprowadzanych do obrotu od dnia 13 sierpnia 2012 r., czyli od daty wejścia w życie tej dyrektywy, powinien spoczywać na producentach owych paneli, a nie – jak przewidziano w prawie czeskim – na ich użytkownikach.

W drugiej kolejności Trybunał zbadał ważność art. 13 ust. 1 dyrektywy w sprawie WEEE w zakresie, w jakim przepis ten ma zastosowanie do paneli fotowoltaicznych wprowadzanych do obrotu po dniu 13 sierpnia 2005 r., czyli przed datą wejścia w życie tej dyrektywy.

W tym względzie Trybunał przypomniał przede wszystkim, że o ile zasada pewności prawa stoi na przeszkodzie stosowaniu nowego przepisu prawa do sytuacji zaistniałej przed jego wejściem w życie, o tyle z jego orzecznictwa wynika również, że nowy przepis stosuje się bezpośrednio do przyszłych skutków sytuacji powstałej pod rządami dawnej ustawy oraz do nowych sytuacji prawnych.

Trybunał zbadał zatem, czy zastosowanie normy prawnej wyrażonej w art. 13 ust. 1 dyrektywy w sprawie WEEE, w myśl której to producenci, a nie użytkownicy, są zobowiązani do zapewnienia finansowania kosztów gospodarowania odpadami pochodzącymi z paneli fotowoltaicznych wprowadzonych do obrotu po dniu 13 sierpnia 2005 r., w sytuacji gdy panele takie stały się lub staną się odpadami po wejściu w życie tej dyrektywy, może naruszać stan rzeczy, który zaistniał przed jej wejściem w życie, czy też, przeciwnie, zastosowanie tej normy ma na celu uregulowanie przyszłych skutków sytuacji powstałej przed wejściem w życie tego aktu prawnego.

Tymczasem, jako że przepisy Unii obowiązujące przed przyjęciem dyrektywy w sprawie WEEE pozostawiały państwom członkowskim wybór, czy koszty gospodarowania odpadami pochodzącymi z paneli fotowoltaicznych powinny być ponoszone przez obecnego lub poprzedniego posiadacza odpadów, czy też przez producenta lub dystrybutora takich paneli, **dyrektywa w sprawie WEEE wywarła wpływ na sytuacje zaistniałe przed jej wejściem w życie** w państwach członkowskich, które – tak jak Czechy – postanowiły obciążyć tymi kosztami użytkowników paneli fotowoltaicznych, a nie ich producentów.

W tym względzie Trybunał wyjaśnił, że nowy przepis prawa, który znajduje zastosowanie do sytuacji powstałych wcześniej, nie może zostać uznany za zgodny z zasadą niedziałania wstecz aktów prawnych w sytuacji gdy zmienia on *a posteriori* i w sposób nieprzewidywalny zasady podziału kosztów, których poniesienia nie można już uniknąć. Tymczasem w niniejszym przypadku **na etapie projektowania paneli fotowoltaicznych ich producenci nie byli w stanie przewidzieć, że zostaną później zobowiązani do zapewnienia finansowania kosztów gospodarowania odpadami pochodzącymi z tych paneli.**

W świetle tych rozważań Trybunał **stwierdził nieważność art. 13 ust. 1 dyrektywy w sprawie WEEE w zakresie, w jakim przepis ten nakłada na producentów obowiązek finansowania kosztów gospodarowania odpadami pochodzącymi z paneli fotowoltaicznych wprowadzonych do obrotu w okresie od 13 sierpnia 2005 r. do 13 sierpnia 2012 r.**

W trzeciej kolejności Trybunał stwierdził, że wprowadzenie do ustawy w sprawie odpadów, ponad miesiąc przed przyjęciem dyrektywy w sprawie WEEE, przepisu przewidującego sprzeczny z tą dyrektywą obowiązek uiszczania opłat przez użytkowników paneli fotowoltaicznych, nie stanowi samo w sobie naruszenia prawa Unii przez Czechy, ponieważ dopóki dyrektywa ta nie stanie się częścią porządku prawnego Unii, dopóty nie można uznać, że osiągnięcie przewidzianego w niej rezultatu jest poważnie zagrożone.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793